

Bugården menighetsråd

Informasjon om

Prosjekt fornyelse av kirkerommet i Bugården 2020

Se bedre, høre bedre, sitte bedre

Bakgrunn

I 2016 vedtok menighetsrådet at vi ville gjennomgå og oppgradere alle kirkens rom til 40-årsjubileet i 2020. Utredning og planlegging av dette har foregått de siste fire årene.

Kirkestua vil bli helt fornyet i løpet av våren 2020. Dette skjer ved hjelp av gaver samlet inn fra ulike legater og stiftelser. **Toalettene** skal også oppgraderes i løpet av året. Dette prosjektet planlegger vi med en kombinasjon av dugnadsarbeid, rørleggerarbeid av vår kirketjener, og noe bruk av fagfolk.

Når noe skal gjøres med **kirkerommet**, kreves en grundigere prosess. Alt som gjøres, må godkjennes av biskopen. Det er strenge krav til hvilke endringer en kan gjøre. Bugården menighet, ved kirkeromsutvalget, har derfor bedt om råd fra bispedømmets Fagråd for kirkekunst fra starten av prosessen. Vi er også bevisst på at det er mange sterke følelser knyttet til rommet og inventaret, og at forandringer kan være vanskelig for mange.

For å involvere menigheten i prosessen hadde vi i januar- februar 2019 en utprøvningsfase med ny møblering av kirkerommet. Det ble sendt ut mye informasjon om prosjektet til alle i menighetens kontaktregister, med grundig redegjørelse for hva vi vil gjøre, og hvorfor. Menighetsrådet ba om tilbakemeldinger, og fikk mange, flest positive og noen kritiske. Flere gode forslag til endringer ble tatt med i det videre arbeidet.

Selv om det er strenge krav til endringer som skal gjøres i et kirkerom, skal kirkerom heller ikke være statiske. Også kirker som Sandar og Sandefjord har endret seg gjennom årenes løp. Regler for liturgisk inventar og utstyr i Den norske kirke sier blant annet :

Kirken kan ta all kunst, alle kunstformer og alle kunstuttrykk i bruk i kirkerommet med dets liturgiske inventar og utstyr, så sant det tjener det kristne budskap og lar kirkerommets særlige egenart komme til utfoldelse. Håndverk, materialer og utforming av liturgisk inventar og utstyr skal være av høy kvalitet.

Hvorfor vil vi gjøre dette?

Vi oppsummerer det med ordene: *Se bedre, høre bedre, sitte bedre*

Se bedre. Alter, prekestol og døpefont

I 1980, da kirken ble bygd var det stort sett bare presten som var synlig i gudstjenesten. Han stod enten ved alteret eller på prekestolen. Det var det som ble *sagt* som var det viktigste. I dag er det mange som er synlige og har oppgaver i gudstjenesten. Vi har flere liturgiske *handling*. Det er mer som skjer, og flere som er involvert, både voksne, barn og ungdommer. Vi trenger derfor et større område som er bygget opp, slik at vi ser.

I dag er korpartiet i kirken fylt med mange elementer som står på gulvet: prekestol, lesepult, bord til nattverdkalker, prosesjonskors, prosesjonslys, døpefont, knefall, alter. Mye er i tre. Det skaper et litt rotete inntrykk. Det blir for mange ting, og hver enkelt ting kommer ikke til sin rett.

Det forslaget som arkitekt Helene Hov har tegnet for oss, innebærer at et stort område foran i kirken bygges opp. Det blir lettere å se. Alt blir ikke lenger stående på gulvnivå. Et viktig grep er at vi slår sammen prekestol og lesepult til ett møbel. Størrelsesmessig blir den nye prekestolen en mellomting mellom dagens prekestol og lesepult. Det vil skape plass og luft.

Når vi gjør endringer i et kirkerom skal det gjøres med høy kvalitet. Vi skal ha respekt for det som allerede er der, og samtidig skal endringene vise tydelig at det er noe nytt som er kommet til. Når vi bygger det opphøyde alterpartiet i glassbetong (terrazzo) blir det et lite kunstverk i seg selv. Betongen er tilsatt stein og glassbiter. Glassbitene tar opp i seg farger fra glassmaleriene, altersmykket og gulvet i kirken. Den nye glassbetongen vil gi noe som er tydelig nytt. Samtidig skaper det sammenheng i det som finnes i rommet fra før.

Når prestene ikke står for alteret eller er på prekestolen sitter de i dag gjemt bak en søyle. Med det nye forslaget kan prestene sitte godt synlig for menigheten. De kan også selv se folk i de delene av gudstjenesten der det er andre som er framme og har oppgaver.

Dagens plassering av alteret er ikke helt god. Kirkekonsulent Arne Sæther fra Kirkedepartementet var på befaring i kirken i 1996, og skrev dette:

«Alterpartiet er plassert i et hjørne i strid med rommets bygningsstruktur. Det hele mangler fasthet. Fem vinduer med glassmalerier kommer ikke til sin rett. Alterringen er satt sammen av tre elementer. Den bør være åpen i midten.
(brev fra Kirkekonsulenten til Bugården menighetsråd 25.09. 1996).

Ved å trekke alteret fram, vil dette blir annerledes. Alteret vil oppleves som mer i sentrum av rommet. Nærheten mellom prest og menighet vil bli større. Vi foreslår at alterringen er åpen foran. Igjen, for at vi skal se inn til det som skjer ved alteret.

Dagens døpefont er lav, og er ikke så tydelig der den står. Den er også begynt å sprekke opp i treverket. Vi ønsker å lage en ny døpefont i samme materiale som alterpartiet. Den skal vanligvis ikke flyttes på, og vil stå mer sentralt og tydelig i rommet. Den kan flyttes på ved spesielle anledninger.

Se bedre. Belysning

Mangelfull belysning har vært et tema i Bugården menighet lenge. Målinger gjort av Vestfold HMS målte lyset i kirkerommet, der menigheten sitter, til 13-111 lux. Det er behov for 300 lux. Behov for belysning for de som står på prekestolen, ved alter, lesepult eller orgel er beregnet til 500 lux. Det ble målt til 55-350 lux.

Når vi foreslår endringer i kirkerommet, så tenker vi helhet. Vi vil ikke henge opp noen tilfeldige lamper, men skape en helhet, og noe vakkert i det som tilføres rommet. Slik oppstod ideen om «sirkelen i kvadratet».

Kirkerommet vårt er et kvadrat, med mange linjer på kryss og tvers. For å myke opp dette, og skape en sammenheng i alle disse linjene, vil vi lage en stor, moderne «lysekroner» i metall. Den organiserer rommet på en ny måte, samtidig som den tilfører mye godt lys. Vi vil også henge opp pendler og spotter som passer til. Da kan vi fjerne alle de store lyskasterne som er montert opp i takkonstruksjonen. Når vi fjerner det som i dag er festet i taket kan vi også se den flotte takkonstruksjonen bedre. Takkonstruksjonen er noe av det mest særpregede og flotte ved Bugården kirke. Det er uheldig at den i dag i så stor grad brukes som stativ for teknisk utstyr som har kommet til gjennom årene.

Høre bedre. Nye høyttalere og forsterker

Prestene og andre kan si mye fint, men det hjelper ikke hvis de ikke blir hørt. Lydforholdene i kirken har vært tema på mange menighetsrådsmøter og stabsmøter de siste årene.

I menighetsrådet strategiplan 2016-20 sier vi:

Vi vil feire 40 års jubileum med et kirkebygg som fremstår i ny og oppdatert drakt. Vi vil gjennomgå og oppgradere alle kirkens rom, inkludert kirkerommet, slik at de blir funksjonelle og gode rom for alt det som skjer i menigheten.
Gode lyd – og lysforhold er en viktig del av dette.

Høsten 2019 gikk menighetsrådet til innkjøp av tre nye, brukte høyttalere av samme type som vi har fra før. Vi kjøpte også en helt ny forsterker til disse. Jon Arvid Skilbred hjalp oss med optimal plassering av både gamle og nye høyttalere. Utover våren 2019 vil menighetsrådet gjøre spørreundersøkelser etter gudstjenester og arrangementer for å forsikre oss om at lyden er tilfredsstillende.

Vi har bevisst prøvd å finne en budsjettvennlig løsning på lyd-utfordringene. Det betyr at vi inntil videre vil ha fem sorte høyttalere hengende i taket. Det er en kompromiss-løsning, ettersom et helt nytt, og fysisk mindre lydanlegg vil være veldig kostbart. Et mer estetisk lydanlegg kan komme i framtiden. Nå fokuserer vi først og fremst på at vi skal *høre bedre*.

Sitte bedre. Nye stoler

Vesterøy kirke (bygd i 1967) er nå i gang med tredje generasjon stoler. I Bugården har vi hatt de samme stolene siden 1980. De begynner rett og slett å bli utslitte. Mange har allerede falt fra hverandre. Folk som kommer på konserter kommenterer at det er harde stoler i Bugården kirke. Stolene våre har dessverre også en veldig enkel festeordning som gjør at stolradene fort får «slangefasong» etter gudstjenester og arrangementer. Det er mye arbeid for kirketjener å rette opp rekkene.

Vi mener derfor det er klokt å sette i gang også et arbeid med å skifte ut stolene. Det er kostbart. Vi kunne ventet 5-10 år med å skaffe nye stoler. Da vil stolene ha blitt dyrere, og våre penger vil være mindre verdt. Vi foreslår kirkestolen Faktor fra Fyresdal tre. Det er denne stolen de har i Vesterøy kirke. Den er noe bredere enn stolene vi har i dag, og har polstring både i sete og rygg. Det tilfører mer farge til rommet, ved siden av sittekomfort. Vi ønsker å fortsette med den grønne fargen som har overlevd i 40 år, og som vi fremdeles synes er fin. Den er også en komplementærfarge til det rødbrune gulvet.

En åpen og inviterende kirke

Når en kommer inn i Bugården kirke i dag, kommer en inn i et trangt våpenhus, og ser inn i en mørk tredør. Å gjøre «døren høy og porten vid» i kirkens inngangsparti har vært en del av kirkeromsprosjektet. Dette er en sak det har vært jobbet med i menigheten tidligere, uten at det er blitt gjennomført. Bl a var Roar Tollnes i sin tid med på å lage et forslag til utvidelse av inngangspartiet.

Vi ønsker å ta ned veggen inn til garderoben, slik at vi kan møtes av et åpent og hyggelig rom. I det som i dag er garderobe kan det være en sofa, informasjonsmateriell og mulighet til å henge fra seg klær. Her kan man også «mingle» før og etter gudstjenester og konserter. Om det blir rom i budsjettet, hadde det vært flott med en glassdør inn til kirkerommet, for å åpne opp og invitere inn.